

Feitenkaart

Aandachtsgroepen volkshuisvestingsbeleid Rotterdam en regio 2005

Begin 2008 zijn de inkomensgegevens op gemeentelijk, deelgemeentelijk en buurniveau uit het *Regionaal Inkomens Onderzoek 2005* van het CBS beschikbaar gekomen. In deze Feitenkaart wordt een kwantitatief en kwalitatief beeld geschetst van de aandachtsgroepen van het volkshuisvestingsbeleid in Rotterdam (inclusief deelgemeenten en buurten) en de regio.

De voorliggende Feitenkaart geeft een kwantitatief en kwalitatief beeld van de aandachtsgroepen van het volkshuisvestingsbeleid in Rotterdam (inclusief deelgemeenten en buurten) en de regio in 2005. Daarbij wordt tevens een vergelijking gemaakt met Amsterdam, Den Haag, Utrecht en heel Nederland. Bron van deze gegevens is het Regionaal Inkomens Onderzoek van het CBS, dat voornamelijk is gebaseerd op gegevens van de Belastingdienst. Verdere inkomensgegevens hieruit zijn voor wat Rotterdam en de Rotterdamse regio betreft beschreven in twee COS-Feitenkaarten: *Inkomensgegevens Rotterdam op deelgemeente- en buurniveau 2005* en *Inkomensgegevens Rotterdam en regio 2005*. De gegevens hieruit vormen de meest recente betrouwbare gegevens over de inkomenssituatie op gemeentelijk, deelgemeentelijk en buurniveau in Rotterdam en de stadsregio.

Deze Feitenkaart beperkt zich tot de inkomens van *particuliere* huishoudens; dat wil zeggen dat studentenhuishoudens en zogeheten institutionele huishoudens (personen in instellingen, instituten en tehuizen) *niet* zijn meegeteld.

In de nu volgende tabellen is geheimhouding toegepast ('x') als het aantal inwoners minder is dan 200 of het aantal huishoudens minder dan 70; voor kleinere gebieden is het risico van onthulling van individuele gegevens te groot, en zou ook de toevalsmarge van de achterliggende steekproef te groot zijn. Voorts zijn om technische redenen enkele gegevens ongeacht het aantal onbekend; deze zijn aangegeven met een '.'.

Sinds de *Nota Volkshuisvesting in de jaren negentig* zijn landelijk voor het volkshuisvestingsbeleid 'lage' en 'hogere' inkomens gedefinieerd. Huishoudens met zo'n laag inkomen behoren tot de 'aandachtsgroepen van het volkshuisvestingsbeleid'. Huishoudens die *niet* tot deze aandachtsgroepen behoren, worden in het landelijk beleid geacht in de eigen woningbehoefte te kunnen voorzien zonder Overheidssteun. Voor de aandachtsgroepen gelden verschillende inkomensgrenzen voor een- en meerpersoonshuishoudens, en voor huishoudens onder en vanaf 65 jaar. In 2005 bedroegen deze inkomensgrenzen in termen van belastbaar inkomen als volgt: eenpersoonshuishoudens: €18.925, doch €16.825 voor 65 jaar en ouder; meerpersoonshuishoudens: €25.375, doch €21.925 voor 65 jaar en ouder.

ONTWIKKELING VAN DE OMVANG VAN DE AANDACHTSGROEPEN

In onderstaande tabel is de ontwikkeling in de periode 1996-2005 weergegeven van het percentage huishoudens die tot de aandachtsgroepen behoren.

Omdat het CBS sinds de belastingherzieningen van 2001 geen inkomens meer kan bepalen die exact vergelijkbaar zijn met die van vóór 2001, is een vergelijking met eerdere jaren niet helemaal zuiver. De in onderstaande tabel voor eerdere jaren opgenomen percentages zijn niettemin wel de percentages waar in het verleden ook altijd van uit is gegaan. Enige relativering bij de interpretatie van verschillen met eerdere jaren is dus echter wel geboden.

Bovendien kent dit soort percentages een marge door het steekproefkarakter van het achterliggende onderzoek. Daarom zijn voor voorgaande jaren bij buurten met (indertijd) al te kleine aantallen huishoudens (minder dan 500; voor 1998 evenwel: minder dan 2.000) de percentages niet weergegeven, zodat de wél gepresenteerde oude percentages geen grotere onnauwkeurigheid kennen dan zo'n 5%.

	Aantal huishoudens 1-1-'06	Aandachts- groepen 2005	Idem 2004	Idem 2003	Idem 2002	Idem 2000	Idem 1998	Idem 1996
Stadscentrum	14.830	5.640 = 38%	39%	37%	35%	40%	43%	46%
Stadsdriehoek	6.430	1.640 = 26%	27%	25%	22%	28%	30%	32%
Oude Westen	4.260	2.510 = 59%	59%	57%	52%	56%	62%	64%
Cool	2.530	1.120 = 44%	45%	40%	38%	43%	44%	48%
C.S. Kwartier	380	80 = 21%	17%	21%	21%	x	x	x
Kop van Zuid	230	x	x	x	x	x	x	x
Nieuwe Werk	780	180 = 23%	26%	30%	23%	x	x	x
Dijkzigt	220	80 = 36%	48%	36%	42%	x	x	x
Delfshaven	29.940	16.530 = 55%	56%	55%	53%	56%	61%	63%
Delfshaven	2.860	1.500 = 52%	53%	48%	50%	56%	57%	60%
Bospolder	2.750	1.550 = 56%	57%	56%	53%	56%	64%	69%
Tussendijken	2.760	1.670 = 61%	63%	63%	60%	64%	66%	64%
Spangen	3.580	2.280 = 64%	64%	63%	61%	64%	71%	70%
Nieuwe Westen	7.920	4.340 = 55%	55%	56%	51%	56%	62%	64%
Middelland	4.750	2.560 = 54%	54%	52%	51%	52%	54%	59%
Oud-Mathenesse	3.340	1.530 = 46%	45%	43%	41%	44%	50%	52%
Witte Dorp	220	120 = 55%	45%	57%	57%	x	x	x
Schiemonnd	1.760	980 = 56%	60%	61%	58%	60%	x	68%
Overschie	7.340	3.130 = 43%	43%	45%	41%	44%	49%	51%
Kleinpolder	3.600	1.780 = 49%	51%	52%	47%	53%	58%	57%
Noord Kethel	x	x	x	x	x	x	x	x
Schieveen	130	x	53%	61%	67%	x	x	x
Zestienhoven	350	130 = 37%	47%	44%	36%	x	x	x
Overschie	3.010	1.030 = 34%	32%	34%	32%	33%	39%	42%
Landzicht	230	140 = 61%	54%	56%	50%	x	x	x
Noord	24.660	10.650 = 43%	44%	43%	40%	44%	50%	52%
Agniesebuurt	1.910	990 = 52%	49%	49%	49%	50%	55%	56%
Provenierswijk	2.090	950 = 45%	46%	47%	44%	48%	50%	53%
Bergpolder	4.110	1.580 = 38%	39%	38%	34%	44%	48%	51%
Blijdorp	5.370	1.320 = 25%	24%	25%	26%	28%	33%	36%
Liskwartier	3.280	1.420 = 43%	44%	42%	38%	40%	46%	48%
Oude Noorden	7.860	4.380 = 56%	57%	56%	52%	56%	62%	62%
Blijdorpse Polder	x	x	x	x	x	x	x	x
Hillegersberg-Schiebroek	18.750	6.020 = 32%	32%	33%	31%	33%	36%	37%
Schiebroek	7.640	3.110 = 41%	40%	41%	38%	41%	43%	44%
Hillegersberg-zuid	3.660	990 = 27%	27%	27%	24%	29%	32%	35%
Hillegersberg-noord	2.950	1.030 = 35%	36%	37%	34%	36%	39%	41%
Terbregge	1.260	250 = 20%	23%	25%	18%	16%	x	x
Molenlaankwartier	3.230	630 = 20%	19%	21%	20%	19%	19%	21%
Kralingen-Crooswijk	22.950	10.250 = 45%	45%	45%	44%	47%	53%	53%
Rubroek	3.640	1.850 = 51%	51%	52%	49%	53%	58%	59%
Nieuw Crooswijk	1.880	1.070 = 57%	56%	56%	53%	54%	62%	61%
Oud Crooswijk	3.510	2.040 = 58%	59%	58%	56%	61%	64%	67%
Kralingen-west	6.930	3.300 = 48%	47%	48%	46%	49%	55%	56%
Kralingen-oost	2.770	530 = 19%	24%	24%	23%	27%	30%	31%
Kralingse Bos	80	x	x	x	x	x	x	x
De Esch	2.360	930 = 39%	39%	37%	35%	37%	42%	43%
Struisenburg	1.780	480 = 27%	28%	28%	25%	31%	x	43%

	Aantal huishoudens 1-1-'06	Aandachts- groepen 2005	Idem 2004	Idem 2003	Idem 2002	Idem 2000	Idem 1998	Idem 1996
Feijenoord	30.440	16.330 = 54%	54%	54%	50%	54%	59%	60%
Kop van Zuid-Entrepot	3.100	910 = 29%	29%	30%	28%	33%	x	---
Vreewijk	6.800	3.310 = 49%	49%	49%	45%	47%	49%	50%
Bloemhof	5.260	3.060 = 58%	60%	59%	56%	58%	62%	62%
Hillesluis	4.510	2.690 = 60%	59%	59%	55%	60%	67%	68%
Katendrecht	1.790	980 = 55%	57%	65%	58%	63%	x	69%
Afrikaanderwijk	3.680	2.260 = 61%	64%	62%	57%	60%	68%	68%
Feijenoord	3.500	2.270 = 65%	64%	62%	57%	61%	63%	58%
Noordereiland	1.790	850 = 47%	47%	48%	45%	47%	x	53%
IJsselmonde	27.120	11.690 = 43%	42%	42%	39%	42%	45%	44%
Oud IJsselmonde	2.430	600 = 25%	23%	19%	18%	22%	x	29%
Lombardijen	6.750	3.060 = 45%	45%	44%	41%	44%	47%	46%
Groot IJsselmonde	13.060	5.850 = 45%	44%	45%	42%	44%	48%	46%
Beverwaard	4.880	2.170 = 44%	42%	40%	38%	41%	40%	41%
Pernis	2.060	640 = 31%	31%	32%	30%	33%	33%	34%
Pernis	2.060	640 = 31%	31%	32%	30%	33%	33%	34%
Prins Alexander	39.850	13.480 = 34%	33%	34%	31%	33%	36%	37%
's-Gravenland	3.130	420 = 13%	14%	15%	13%	14%	16%	16%
Kralingse Veer	660	280 = 42%	41%	36%	28%	29%	x	40%
Prinsenland	5.000	1.820 = 36%	34%	36%	31%	34%	37%	36%
Het Lage Land	4.850	1.740 = 36%	36%	37%	33%	33%	36%	37%
Ommoord	11.960	4.330 = 36%	36%	36%	33%	34%	37%	38%
Zevenkamp	7.260	2.720 = 37%	37%	37%	34%	37%	41%	39%
Oosterflank	5.400	1.930 = 36%	36%	33%	32%	34%	39%	41%
Nesselande	1.600	240 = 15%	x	x	x	x	x	x
Charlois	30.720	15.640 = 51%	51%	50%	47%	50%	53%	53%
Tarwewijk	5.010	2.850 = 57%	58%	60%	56%	59%	63%	63%
Carnisse	5.300	2.480 = 47%	46%	45%	41%	45%	49%	50%
Zuidwijk	6.160	3.080 = 50%	49%	48%	47%	50%	53%	53%
Oud-Charlois	6.100	2.980 = 49%	49%	47%	44%	48%	51%	55%
Wielewaal	520	320 = 62%	63%	64%	63%	63%	x	62%
Zuidplein	650	180 = 28%	29%	21%	18%	20%	x	19%
Pendrecht	5.650	3.060 = 54%	54%	54%	50%	53%	53%	52%
Zuiderpark	580	320 = 55%	49%	55%	53%	x	x	x
Heijplaat	750	360 = 48%	47%	44%	40%	40%	x	40%
Hoogvliet	15.280	5.730 = 38%	35%	36%	33%	37%	39%	40%
Hoogvliet-noord	5.890	2.360 = 40%	37%	38%	33%	41%	44%	48%
Hoogvliet-zuid	9.390	3.370 = 36%	34%	34%	32%	35%	36%	36%
Hoek van Holland	4.040	1.140 = 28%	27%	27%	24%	25%	29%	28%
Strand en Duin	280	x	x	x	x	x	x	x
Dorp	3.740	1.090 = 29%	28%	28%	25%	27%	29%	29%
Rijnpoort	x	x	x	x	x	x	x	x
Overig en onbekend	120	.	.	.	.	.	.	.
Rotterdam	268.100	116.930 = 44%	44%	44%	41%	44%	48%	49%
Amsterdam	361.770	147.560 = 41%	42%	41%	39%	42%	47%	49%
's-Gravenhage	215.160	82.820 = 38%	38%	38%	35%	39%	43%	45%
Utrecht	119.600	39.160 = 33%	33%	32%	30%	34%	39%	42%
Nederland	6.753.350	2.194.870 = 33%	32%	32%	29%	32%	36%	37%

Het percentage Rotterdamse huishoudens dat tot de aandachtsgroepen van het volkshuisvestingsbeleid behoort, is tussen 1996 en 2002 afgenomen van 49% tot 41%, doch daarna weer toegenomen tot 44% in 2003, 2004 en 2005. In de andere drie grote steden was de afname in de periode 1996-2002 relatief iets sterker, maar ook daar nam de omvang van de aandachtsgroepen sindsdien met zo'n 3%-punt toe. Landelijk was de ontwikkeling vergelijkbaar met die in Rotterdam.

Ook in de meeste deelgemeenten en buurten is deze ontwikkeling in mindere of meerdere mate zichtbaar; bij kleine buurten moet bij de beoordeling daarvan worden bedacht dat de gepresenteerde percentages een marge van enkele procenten kennen door het steekproefkarakter van het achterliggende onderzoek.

In de regio was deze ontwikkeling als volgt.

	Aantal huishoudens 1-1-'06	Aandachts- groepen 2005	Idem in 2004	Idem in 2003	Idem in 2002	Idem in 2000	Idem in 1998	Idem in 1996
Albrandswaard	8.270	1.640 = 20%	18%	17%	15%	16%	20%	21%
Barendrecht	15.800	3.070 = 19%	17%	18%	16%	20%	22%	24%
Bernisse	5.050	1.150 = 23%	22%	22%	19%	20%	22%	24%
Brielle	6.650	1.400 = 21%	21%	22%	19%	19%	22%	23%
Capelle aan den IJssel	28.110	8.390 = 30%	29%	28%	25%	28%	31%	31%
Hellevoetsluis	16.260	4.150 = 26%	24%	24%	23%	26%	29%	29%
Krimpen aan den IJssel	11.230	2.920 = 26%	25%	25%	22%	24%	28%	28%
Lansingerland ¹	17.070	3.510 = 21%	20%	21%	18%	21%	23%	25%
Maassluis	13.380	3.620 = 27%	27%	28%	25%	27%	29%	30%
Ridderkerk	19.300	5.640 = 29%	28%	28%	24%	28%	31%	32%
Rotterdam	268.100	116.930 = 44%	44%	44%	41%	44%	48%	49%
Rozenburg	5.520	1.430 = 26%	25%	23%	21%	21%	27%	26%
Schiedam	33.280	12.400 = 37%	37%	36%	34%	37%	40%	41%
Spijkenisse	30.890	8.200 = 27%	25%	25%	23%	25%	28%	29%
Vlaardingen	32.750	10.870 = 33%	32%	31%	29%	31%	34%	34%
Westvoorne	5.800	1.350 = 23%	24%	24%	21%	23%	25%	26%
Stadsregio excl. Rotterdam	249.350	69.740 = 28%	27%	27%	24%	27%	30%	31%
Rotterdam	268.100	116.930 = 44%	44%	44%	41%	44%	48%	49%
Stadsregio incl. Rotterdam	517.440	186.670 = 36%	36%	36%	33%	36%	40%	41%
Amsterdam	361.770	147.560 = 41%	42%	41%	39%	42%	47%	49%
's-Gravenhage	215.160	82.820 = 38%	38%	38%	35%	39%	43%	45%
Utrecht	119.600	39.160 = 33%	33%	32%	30%	34%	39%	42%
Nederland	6.753.350	2.194.870 = 33%	32%	32%	29%	32%	36%	37%

¹): Met ingang van 1 januari 2007 zijn Bergschenhoek, Berkel en Rodenrijs en Bleiswijk gefuseerd tot één nieuwe gemeente.

Ook elders in de regio is het percentage huishoudens dat tot de aandachtsgroepen behoort tussen 1996 en 2002 flink afgenomen (tot 24% in 2002), doch daarna weer toegenomen tot 27% in 2003 en 2004, en 28% in 2005. In de totale regio, dus inclusief Rotterdam, was een vergelijkbare ontwikkeling te zien, en bedraagt het percentage aandachtsgroepen sinds 2003 36%. Een dergelijke ontwikkeling vond ook in de afzonderlijke regiogemeenten in vergelijkbare mate plaats, waardoor de onderlinge verschillen nog altijd zijn samen te vatten als: 'hoe groter de gemeente, hoe groter het percentage huishoudens dat tot de aandachtsgroepen behoort'. En ook het verschil tussen Rotterdam en de rest van de regio is in al die jaren niet noemenswaardig groter of kleiner geworden.

Op de volgende pagina's van deze Feitenkaart worden de aandachtsgroepen in de Rotterdamse deelgemeenten en buurten beschreven naar leeftijd, huishoudenstype en belangrijkste inkomensbron. Op aanvraag zijn deze gegevens ook te verkrijgen voor de overige regiogemeenten. (Althans: op gemeentelijk niveau; niet op wijk- en buurtniveau.)

AANDACHTSGROEPEN NAAR LEEFTIJD

In onderstaande tabel is de omvang van de aandachtsgroepen in Rotterdam aangegeven als aantal en als percentage van het totale aantal huishoudens, en is tevens een onderverdeling van de aandachtsgroepen naar leeftijd opgenomen.

	Aantal huishoudens 1-1-'06	Aandachts- groepen	15 tot 25 jaar	25 tot 45 jaar	45 tot 65 jaar	65 jaar en ouder
Stadscentrum	14.830	5.640 = 38%	320	2.150	1.760	1.410
Stadsdriehoek	6.430	1.640 = 26%	110	590	440	510
Oude Westen	4.260	2.510 = 59%	130	930	890	560
Cool	2.530	1.120 = 44%	x	380	390	290
C.S. Kwartier	380	80 = 21%	x	x	x	x
Kop van Zuid	230	x	x	x	x	x
Nieuwe Werk	780	180 = 23%	x	130	x	x
Dijkzigt	220	80 = 36%	x	x	x	x
Delfshaven	29.940	16.530 = 55%	1.330	7.060	5.260	2.870
Delfshaven	2.860	1.500 = 52%	130	780	460	130
Bospolder	2.750	1.550 = 56%	120	670	510	260
Tussendijken	2.760	1.670 = 61%	100	640	510	420
Spangen	3.580	2.280 = 64%	180	920	870	310
Nieuwe Westen	7.920	4.340 = 55%	330	1.910	1.390	700
Middelland	4.750	2.560 = 54%	200	1.180	750	430
Oud-Mathenesse	3.340	1.530 = 46%	200	550	360	410
Witte Dorp	220	120 = 55%	x	x	x	x
Schiemonnd	1.760	980 = 56%	x	370	330	200
Overschie	7.340	3.130 = 43%	130	830	910	1.260
Kleinpolder	3.600	1.780 = 49%	80	510	470	720
Noord Kethel	x	x	x	x	x	x
Schieveen	130	x	x	x	x	x
Zestienhoven	350	130 = 37%	x	x	x	x
Overschie	3.010	1.030 = 34%	x	250	320	420
Landzicht	230	140 = 61%	x	x	x	x
Noord	24.660	10.650 = 43%	660	4.390	3.150	2.440
Agniesebuurt	1.910	990 = 52%	90	390	300	200
Provenierswijk	2.090	950 = 45%	x	400	290	200
Bergpolder	4.110	1.580 = 38%	170	750	390	280
Blijdorp	5.370	1.320 = 25%	70	440	320	490
Liskwartier	3.280	1.420 = 43%	x	600	400	370
Oude Noorden	7.860	4.380 = 56%	230	1.800	1.450	900
Blijdorpse Polder	x	x	x	x	x	x
Hillegersberg-Schiebroek	18.750	6.020 = 32%	230	1.740	1.710	2.340
Schiebroek	7.640	3.110 = 41%	150	910	890	1.170
Hillegersberg-zuid	3.660	990 = 27%	x	360	280	290
Hillegersberg-noord	2.950	1.030 = 35%	x	300	310	400
Terbregge	1.260	250 = 20%	x	90	100	x
Molenlaankwartier	3.230	630 = 20%	x	80	140	410
Kralingen-Crooswijk	22.950	10.250 = 45%	500	3.750	3.140	2.860
Rubroek	3.640	1.850 = 51%	80	570	420	770
Nieuw Crooswijk	1.880	1.070 = 57%	70	520	280	200
Oud Crooswijk	3.510	2.040 = 58%	80	660	710	580
Kralingen-west	6.930	3.300 = 48%	150	1.310	1.080	760
Kralingen-oost	2.770	530 = 19%	x	170	200	150
Kralingse Bos	80	x	x	x	x	x
De Esch	2.360	930 = 39%	x	380	290	210
Struisenburg	1.780	480 = 27%	x	130	130	170

	Aantal huishoudens 1-1-'06	Aandachts- groepen	15 tot 25 jaar	25 tot 45 jaar	45 tot 65 jaar	65 jaar en ouder
Feijenoord	30.440	16.330 = 54%	940	6.140	5.230	4.010
Kop van Zuid-Entrepot	3.100	910 = 29%	x	340	290	250
Vreewijk	6.800	3.310 = 49%	100	730	1.210	1.270
Bloemhof	5.260	3.060 = 58%	200	1.220	1.030	610
Hillesluis	4.510	2.690 = 60%	270	1.200	750	470
Katendrecht	1.790	980 = 55%	x	390	310	220
Afrikaanderwijk	3.680	2.260 = 61%	130	980	670	490
Feijenoord	3.500	2.270 = 65%	110	960	730	470
Noordereiland	1.790	850 = 47%	x	330	260	230
IJsselmonde	27.120	11.690 = 43%	550	4.020	2.760	4.360
Oud IJsselmonde	2.430	600 = 25%	x	280	170	100
Lombardijen	6.750	3.060 = 45%	130	1.100	740	1.090
Groot IJsselmonde	13.060	5.850 = 45%	230	1.660	1.200	2.760
Beverwaard	4.880	2.170 = 44%	150	970	640	410
Pernis	2.060	640 = 31%	x	230	150	240
Pernis	2.060	640 = 31%	x	230	150	240
Prins Alexander	39.850	13.480 = 34%	420	3.240	3.580	6.240
's-Gravenland	3.130	420 = 13%	x	140	150	110
Kralingse Veer	660	280 = 42%	x	80	80	100
Prinsenland	5.000	1.820 = 36%	x	450	510	790
Het Lage Land	4.850	1.740 = 36%	x	390	360	920
Ommoord	11.960	4.330 = 36%	90	700	1.070	2.470
Zevenkamp	7.260	2.720 = 37%	90	840	870	920
Oosterflank	5.400	1.930 = 36%	x	540	490	840
Nesselande	1.600	240 = 15%	x	100	x	100
Charlois	30.720	15.640 = 51%	1.250	6.180	3.890	4.320
Tarwewijk	5.010	2.850 = 57%	290	1.440	670	450
Carnisse	5.300	2.480 = 47%	290	1.100	570	520
Zuidwijk	6.160	3.080 = 50%	140	960	780	1.200
Oud-Charlois	6.100	2.980 = 49%	270	1.170	820	720
Wielewaal	520	320 = 62%	x	x	100	160
Zuidplein	650	180 = 28%	x	x	x	90
Pendrecht	5.650	3.060 = 54%	220	1.230	770	840
Zuiderpark	580	320 = 55%	x	x	x	210
Heijplaat	750	360 = 48%	x	120	100	120
Hoogvliet	15.280	5.730 = 38%	210	1.640	1.640	2.240
Hoogvliet-noord	5.890	2.360 = 40%	100	800	770	690
Hoogvliet-zuid	9.390	3.370 = 36%	110	840	860	1.550
Hoek van Holland	4.040	1.140 = 28%	x	280	330	500
Strand en Duin	280	x	x	x	x	x
Dorp	3.740	1.090 = 29%	x	270	300	480
Rijnpoort	x	x	x	x	x	x
Overig en onbekend	120	.	x	x	x	x
Rotterdam	268.100	116.930 = 44%	6.590	41.700	33.530	35.110
Amsterdam	361.770	147.560 = 41%	6.060	60.290	48.900	32.300
's-Gravenhage	215.160	82.820 = 38%	5.530	31.270	25.200	20.830
Utrecht	119.600	39.160 = 33%	2.240	15.810	10.860	10.250
Nederland	6.753.350	2.194.870 = 33%	88.810	674.410	654.790	776.840

Van de 116.930 huishoudens die in Rotterdam in 2005 tot de aandachtsgroepen behoorden, was 6% jonger dan 25 jaar, 36% tussen de 25 en 45 jaar, 29% tussen de 45 en 65 jaar en 30% 65 jaar of ouder. Van *alle* Rotterdamse huishoudens was 4% jonger dan 25 jaar, 41% tussen de 25 en 45 jaar, 33% tussen de 45 en 65 jaar en 22% 65 jaar of ouder: bij de aandachtsgroepen zijn jongeren en bejaarden dus oververtegenwoordigd.

AANDACHTSGROEPEN NAAR HUISHOUDENTYPE

In onderstaande tabel is aangegeven uit wat voor typen huishouden de aandachtsgroepen bestaan.

	Aandachts- groepen 2005	Een- persoons- huishouden	Paar zonder kinderen	Paar met kinderen	Een-ouder- gezin	Overig
Stadscentrum	5.640	3.320	720	540	750	310
Stadsdriehoek	1.640	1.080	270	110	140	x
Oude Westen	2.510	1.200	250	350	500	210
Cool	1.120	760	150	70	110	x
C.S. Kwartier	80	x	x	x	x	x
Kop van Zuid	x	x	x	x	x	x
Nieuwe Werk	180	120	x	x	x	x
Dijkzigt	80	80	x	x	x	x
Delfshaven	16.530	7.660	2.070	2.660	2.990	1.150
Delfshaven	1.500	820	160	150	290	70
Bospolder	1.550	690	170	330	290	80
Tussendijken	1.670	750	260	280	270	110
Spangen	2.280	830	240	530	470	220
Nieuwe Westen	4.340	1.970	510	770	750	340
Middelland	2.560	1.310	380	290	410	170
Oud-Mathenesse	1.530	870	240	160	160	90
Witte Dorp	120	x	x	x	x	x
Schiemond	980	370	100	130	330	x
Overschie	3.130	1.500	580	410	510	140
Kleinpolder	1.780	930	260	230	280	80
Noord Kethel	x	x	x	x	x	x
Schieveen	x	x	x	x	x	x
Zestienhoven	130	x	x	x	x	x
Overschie	1.030	460	240	120	170	x
Landzicht	140	x	x	x	x	x
Noord	10.650	5.620	1.400	1.270	1.770	580
Agniesebuurt	990	560	110	110	150	x
Provenierswijk	950	530	110	130	130	x
Bergpolder	1.580	890	250	130	220	100
Blijdorp	1.320	840	210	80	130	x
Liskwartier	1.420	700	220	210	220	x
Oude Noorden	4.380	2.100	490	610	910	270
Blijdorpse Polder	x	x	x	x	x	x
Hillegersberg-Schiebroek	6.020	3.170	1.040	620	940	240
Schiebroek	3.110	1.680	440	290	590	120
Hillegersberg-zuid	990	490	190	120	130	x
Hillegersberg-noord	1.030	600	170	90	140	x
Terbregge	250	x	x	90	x	x
Molenlaankwartier	630	350	190	x	x	x
Kralingen-Crooswijk	10.250	5.220	1.400	1.240	1.920	470
Rubroek	1.850	1.030	250	170	320	80
Nieuw Crooswijk	1.070	560	100	140	210	x
Oud Crooswijk	2.040	910	300	330	410	90
Kralingen-west	3.300	1.680	400	460	600	160
Kralingen-oost	530	320	90	x	80	x
Kralingse Bos	x	x	x	x	x	x
De Esch	930	450	120	80	260	x
Struisenburg	480	260	130	x	x	x

	Aandachts- groepen 2005	Een- persoons- huishouden	Paar zonder kinderen	Paar met kinderen	Een-ouder- gezin	Overig
Feijenoord	16.330	6.870	2.320	2.620	3.260	1.250
Kop van Zuid-Entrepot	910	330	160	130	230	x
Vreewijk	3.310	1.750	570	320	550	120
Bloemhof	3.060	1.230	410	540	610	260
Hillesluis	2.690	1.030	350	570	460	270
Katendrecht	980	430	150	120	200	x
Afrikaanderwijk	2.260	850	290	470	430	210
Feijenoord	2.270	800	280	370	610	210
Noordereiland	850	430	100	90	170	x
IJsselmonde	11.690	5.460	1.830	1.440	2.400	560
Oud IJsselmonde	600	230	120	120	100	x
Lombardijen	3.060	1.450	490	340	590	190
Groot IJsselmonde	5.850	2.900	990	650	1.090	220
Beverwaard	2.170	880	220	320	620	120
Pernis	640	310	110	80	120	x
Pernis	640	310	110	80	120	x
Prins Alexander	13.480	7.170	2.400	1.330	2.170	400
's-Gravenland	420	150	x	80	110	x
Kralingse Veer	280	120	x	x	x	x
Prinsenland	1.820	1.010	310	140	320	x
Het Lage Land	1.740	1.000	300	130	250	x
Ommoord	4.330	2.500	850	380	510	90
Zevenkamp	2.720	1.200	450	310	630	120
Oosterflank	1.930	1.100	300	180	300	x
Nesselande	240	90	70	x	x	x
Charlois	15.640	7.950	2.220	1.820	2.650	1.000
Tarwewijk	2.850	1.330	330	420	510	260
Carnisse	2.480	1.390	320	280	330	160
Zuidwijk	3.080	1.620	460	290	580	130
Oud-Charlois	2.980	1.560	430	370	400	220
Wielewaal	320	140	100	x	x	x
Zuidplein	180	120	x	x	x	x
Pendrecht	3.060	1.380	420	400	670	190
Zuiderpark	320	270	x	x	x	x
Heijplaat	360	150	80	x	90	x
Hoogvliet	5.730	2.670	1.080	610	1.110	270
Hoogvliet-noord	2.360	970	420	310	510	150
Hoogvliet-zuid	3.370	1.700	660	300	590	120
Hoek van Holland	1.140	610	230	110	170	x
Strand en Duin	x	x	x	x	x	x
Dorp	1.090	590	210	100	160	x
Rijnpoort	x	x	x	x	x	x
Overig en onbekend	.	.	x	x	x	x
Rotterdam	116.930	57.570	17.420	14.770	20.740	6.430
Amsterdam	147.560	80.930	17.580	17.480	24.020	7.550
's-Gravenhage	82.820	40.940	11.470	11.270	13.720	5.420
Utrecht	39.160	20.110	6.250	5.620	5.040	2.140
Nederland	2.194.870	967.310	481.290	362.500	294.020	89.740

Van de 116.930 huishoudens die in Rotterdam in 2005 tot de aandachtsgroepen behoorden, was de helft (49%) een eenpersoonshuishouden. 15% bestond uit een (echt-)paar zonder kinderen, 13% uit een (echt-)paar mét kinderen, 18% was een-oudergezin en 5% bestond uit overige soorten meerpersoonshuishoudens. Van *alle* Rotterdamse huishoudens was 43% eenpersoonshuishouden, 22% (echt-)paar zonder kinderen, 20% (echt-)paar mét kinderen en 10% een-oudergezin: bij de aandachtsgroepen zijn eenpersoonshuishoudens, maar vooral een-oudergezinnen dus oververtegenwoordigd.

AANDACHTSGROEPEN NAAR BELANGRIJKSTE INKOMENSBRON

Tot slot kan nog worden opgemerkt, dat van de 116.930 huishoudens die in Rotterdam in 2005 tot de aandachtsgroepen behoorden, slechts 34% inkomen uit arbeid als belangrijkste inkomensbron had. 30% van de aandachtsgroepen bestond uit gepensioneerden, 28% uit werklozen c.q. bijstandsontvangers en 6% uit arbeidsongeschikten. Van *alle* Rotterdamse huishoudens had 58% inkomen uit arbeid, 24% uit pensioen, 13% uit werkloosheids- c.q. bijstandsuitkering en 4% uit arbeidsongeschiktheidsuitkering: bij de huishoudens uit de aandachtsgroepen zijn huishoudens zonder inkomen uit arbeid dus flink oververtegenwoordigd.

	Aandachts- groepen 2005	Loon	Winst	Pensioen	Werkloos / bijstand	Arbeids- ongeschikt
Stadscentrum	5.640	1.530	600	1.350	1.670	360
Stadsdriehoek	1.640	470	180	510	350	70
Oude Westen	2.510	590	200	530	960	210
Cool	1.120	290	140	270	310	80
C.S. Kwartier	80	x	x	x	x	x
Kop van Zuid	x	x	x	x	x	x
Nieuwe Werk	180	90	x	x	x	x
Dijkzigt	80	x	x	x	x	x
Delfshaven	16.530	5.210	1.410	2.740	5.680	1.200
Delfshaven	1.500	510	160	130	550	110
Bospolder	1.550	430	90	270	610	130
Tussendijken	1.670	460	130	390	510	150
Spangen	2.280	810	120	290	790	220
Nieuwe Westen	4.340	1.240	510	660	1.600	270
Middelland	2.560	830	280	390	830	190
Oud-Mathenesse	1.530	680	90	400	270	80
Witte Dorp	120	x	x	x	x	x
Schiemond	980	230	x	190	460	x
Overschie	3.130	720	230	1.270	660	210
Kleinpolder	1.780	430	80	730	400	120
Noord Kethel	x	x	x	x	x	x
Schieveen	x	x	x	x	x	x
Zestienhoven	130	x	x	x	x	x
Overschie	1.030	250	110	430	170	x
Landzicht	140	x	x	x	x	x
Noord	10.650	3.000	1.160	2.400	3.180	680
Agniesebuurt	990	290	80	200	320	80
Provenierswijk	950	240	110	200	290	90
Bergpolder	1.580	560	200	280	460	x
Blijdorp	1.320	370	230	480	160	x
Liskwartier	1.420	380	210	360	360	100
Oude Noorden	4.380	1.150	330	890	1.590	320
Blijdorpse Polder	x	x	x	x	x	x
Hillegersberg-Schiebroek	6.020	1.400	650	2.350	1.190	300
Schiebroek	3.110	710	220	1.210	760	160
Hillegersberg-zuid	990	320	200	290	130	x
Hillegersberg-noord	1.030	200	100	370	230	80
Terbregge	250	80	x	x	x	x
Molenlaankwartier	630	80	x	420	x	x
Kralingen-Crooswijk	10.250	2.610	760	2.890	3.250	550
Rubroek	1.850	440	90	760	500	x
Nieuw Crooswijk	1.070	300	90	190	400	x
Oud Crooswijk	2.040	370	120	590	770	140
Kralingen-west	3.300	900	270	780	1.080	220
Kralingen-oost	530	140	x	160	150	x
Kralingse Bos	x	x	x	x	x	x
De Esch	930	270	90	220	290	x
Struisenburg	480	180	x	170	x	x

	Aandachts- groepen 2005	Loon	Winst	Pensioen	Werkloos / bijstand	Arbeids- ongeschikt
Feijenoord	16.330	3.910	1.050	4.040	5.780	1.240
Kop van Zuid-Entrepot	910	280	80	230	260	x
Vreewijk	3.310	530	180	1.290	940	310
Bloemhof	3.060	750	140	660	1.210	250
Hillesluis	2.690	810	220	460	970	200
Katendrecht	980	260	110	230	330	x
Afrikaanderwijk	2.260	560	110	500	880	150
Feijenoord	2.270	510	80	460	990	170
Noordereiland	850	220	130	220	210	x
IJsselmonde	11.690	2.930	640	4.350	2.990	520
Oud IJsselmonde	600	220	130	90	130	x
Lombardijen	3.060	800	120	1.070	880	120
Groot IJsselmonde	5.850	1.240	240	2.740	1.270	230
Beverwaard	2.170	660	150	460	710	140
Pernis	640	210	x	250	90	x
Pernis	640	210	x	250	90	x
Prins Alexander	13.480	2.980	1.050	6.220	2.110	720
's-Gravenland	420	180	80	110	x	x
Kralingse Veer	280	80	x	100	x	x
Prinsenland	1.820	390	130	780	370	90
Het Lage Land	1.740	380	150	880	230	x
Ommoord	4.330	730	250	2.450	530	210
Zevenkamp	2.720	700	210	920	570	200
Oosterflank	1.930	440	130	860	350	130
Nesselande	240	x	x	110	x	x
Charlois	15.640	4.440	870	4.320	4.830	850
Tarwewijk	2.850	980	120	430	1.100	180
Carnisse	2.480	1.090	160	540	530	150
Zuidwijk	3.080	610	140	1200	940	120
Oud-Charlois	2.980	850	250	730	880	190
Wielewaal	320	x	x	170	x	x
Zuidplein	180	x	x	90	x	x
Pendrecht	3.060	700	120	830	1.190	150
Zuiderpark	320	x	x	200	x	x
Heijplaat	360	110	x	130	100	x
Hoogvliet	5.730	1.380	330	2.300	1.340	280
Hoogvliet-noord	2.360	680	160	710	670	100
Hoogvliet-zuid	3.370	700	160	1.600	670	180
Hoek van Holland	1.140	220	160	510	110	100
Strand en Duin	x	x	x	x	x	x
Dorp	1.090	220	140	490	110	100
Rijnpoort	x	x	x	x	x	x
Overig en onbekend	.	.	x	x	x	x
Rotterdam	116.930	30.560	8.980	35.010	32.900	7.040
Amsterdam	147.560	41.560	20.440	31.680	36.920	13.190
's-Gravenhage	82.820	25.250	8.480	20.410	19.440	7.120
Utrecht	39.160	11.940	4.110	10.250	7.920	3.650
Nederland	2.194.870	588.460	284.530	775.660	321.570	165.700

Centrum voor Onderzoek en Statistiek; juli 2008.

Auteur: Paul de Graaf.

Verplichte bronvermelding bij gebruik: 'CBS, nader voorlopige cijfers, bewerking COS'.

Voor meer informatie: <http://www.cos.rotterdam.nl>.

Gemeente Rotterdam

Centrum voor Onderzoek en Statistiek